

HVN-NIEUWSBRIEF

No 39 - MEI 2005

OPEN MIDDAGEN

28/5, 25/6, 30/7, 27/8, 10/9 (OMD), 24/9, 29/10 en 26/11 2005 (14-17 uur)

VRIJWILLIGERS BLIJVEN WELKOM

Graag doen we nogmaals een beroep op met name 'jonge ouderen'. Op open (zaterdag)middagen kan de HVN altijd extra 'suppoosten' gebruiken. Het gaat dan om vooraf ingeroosterde uren. Welkom is ook iemand die goed senioren kan interviewen. Bel 0180-314870 (fam. Den Boer). Daarnaast zijn er elke donderdagmorgen vanaf 9 uur ambachtelijke vrijwilligers actief. Pakweg voor onderhoudsschilderwerk zijn weinig of geen specifieke vaardigheden vereist. Ga vrijblijvend eens kijken op een donderdagmorgen!

UIT DE AANWINSTEN

Op de open middag van maart werd door oud-voorzitter Frank Hazenbroek onder andere het vaandel van de zangvereniging "Nieuw Leven" overhandigd: zonder meer een topstuk voor de collectie! "Nieuw Leven" werd in 1914 op Dorp opgericht en het vaandel - gemaakt door Van Diemen uit Dordrecht - dateert waarschijnlijk van tegen 1930. Het bevat onder andere de tekst: "KON: GOEDGEK: 12 OCT: 1925". Bijgaande foto's van vrijwilliger Wim Schuurs geven tevens een beeld van de wijze waarop de objecten uit de collectie worden gefotografeerd.

Daarnaast schonk de heer A. Vorstenbosch reclamemateriaal met 'Keizerbitter - iets aparts', en ook dat betreft een echt Nieuwerkerks object.

LEDENVERGADERING: 18 MEI 2005

Alle leden worden van harte uitgenodigd voor een vergadering op woensdag 18 mei om 20.00 uur in de koffieruimte van de Oudheidkamer. (foto: ledenvergadering 2004)

De agenda is als volgt:

1. Opening
2. Jaarverslag 2004 - zie hierna
3. Jaarrekening 2004 (incl. verslag van de kascontrolecommissie W. Graveland en C. Cevaal) - stukken worden ter vergadering uitgereikt
4. Benoeming lid kascontrolecommissie 2005 (aftredend en niet herkiesbaar is W. Graveland.)

5. Bestuurszaken: aftredend en herkiesbaar is Adri den Boer. Marijke Edel-Knappers verliet het bestuur sinds zij aanbood als freelancer bij de HVN te gaan werken. Voorgesteld wordt om in haar plaats te benoemen Maarten Molenaar, die al aangaf dit te willen aanvaarden. (Tegenvoordrachten kunnen door 10 of meer leden schriftelijk worden ingediend vóór de vergadering.)

PAUZE

6. Presentatie over het waarom en hoe van collectieregistratie door Marijke Edel-Knappers m.m.v. Wim Schuurs

7. Rondvraag, sluiting en gezellig samenzijn

JAARVERSLAG 2004

Op 5 februari werd in de Openbare Bibliotheek een HVN-ledenvergadering gehouden, waarin in de penningmeestersvacature het (nieuwe) lid Piet Fokker werd gekozen. Aan-sluitend werden voor een breder publiek door de ingehuurde zangvereniging "Nieuw Leven" gratis plaatselijke films uit 1953 vertoond. Op 14 september stelde een tweede ledenvergadering in de Oudheidkamer de jaarrekening 2003 vast. Aansluitend werden via de nieuwe beamer videofilms vertoond. Eind 2004 waren er precies 200 leden (in 2003: 174).

In het jaar 2004 verschenen drie Nieuwsbrieven (nrs 35-37), waarvan de inhoud tevens werd gepubliceerd op internet. De site www.hvnweb.nl werd uitgebreid met een beeldbank met ruim 175 lokale historische foto's (alle eerder benut en breder toegelicht in de rubriek Toen & Nu in Het Kanaal).

De 14 open dagdelen en vele groepsbezoeken zorgden voor resp. 534 en 1393 d.i. totaal 1927 bezoeken (in het Jaar van de Boerderij 2003 met vnl meer schoolgroepen was dat: 561+1806=2367). Extra open dagdelen waren er vanwege een publicatie in het ANWB-blad Buitenleven over Nooit Gedacht (januari) en de persfoto-expositie van Het Kanaal (december). Op de open middag van 28/2 werd voor het eerst en met veel media-aandacht 'biest proeven' gelanceerd.

C-spiegel was in juni een Nieuwerkerks programma onder het Zuid-Hollandse Kunstgebouw-project Kleurrijke Wijken. O.a. waren er theatrale bustours, waarbij o.a. in de Oudheidkamer voor deelnemers korte scènes werden opgevoerd.

Er kon ook weer worden geïnvesteerd. De stalzolder werd voorzien van verlichting op rails, de electriciteitsinstallatie werd verbeterd en er kwamen nu verlichte aanduidingen van vluchtwegen. Dit was mede mogelijk door bijdragen van de Van Cappellenstichting, de Jurriaanse stichting en de stichting Elise Mathildefonds. Dankzij weer deze drie en de Van der Mandelestichting konden een draagbare computer met museale registratieprogrammatuur (Adlib) en een beamer worden aangeschaft.

Na een van 2003 doorlopende fototentoonstelling over Boerderijen aan de 's-Gravenweg zijn eerst wisselexposities opgeschort vanwege werkzaamheden op de stalzolder, daarna is zowel met de stichting Molen Kortenoord (augustus-november) als door de jubilerende uitgever Blad van Het Kanaal (sinds december) een wisselexpositie verzorgd. In april en mei is in de stal beneden een kleine tijdelijke expositie over het Oranjehuis ingericht met bruiklenen van een lid.

Aan de belangrijkste collectie-aanwinsten is aandacht besteed in de Nieuwsbrief.

Als vervolg op een burgerinitiatief uit 2003 verhoogde de gemeenteraad na o.a. HVN-inspraak in een commissievergadering tenslotte op 7 september 2004 de budgetsubsidie naar €5.225 per jaar. (De wethouder in een commissieverslag van 17-11-2004: Met de HVN zullen prestatie-afspraken gemaakt worden, waarbij gekeken kan worden naar de subsidie. Zolang er geen prestatie-afspraken gemaakt zijn, wordt er uitgegaan van het subsidiebedrag van 2004. Met de professionalisering van de OHK zal misschien een deel van de subsidie van 2004 ook wel in 2005 gebruikt worden.) Prestatie-afspraken volgen in 2005. Het bestuur kwam exclusief de ledenvergaderingen 10 keer bijeen, o.a. werd een beleidsplan 2004-2007 en een jaarplan 2004 opgesteld. In maart moest bedroefd worden kennis genomen van het overlijden van vrijwilliger Gerard van Teeffelen.

Dank aan vrijwilligers, donateurs, fondsen, gemeente, Openbare Bibliotheek, pers/LON, abc-media te Utrecht (gratis site-onderhoud en -uitbouw) en de gastfamilie Molenaar!

Voor de eigen HVN-historie van het jaar 2004 zij verder verwezen naar het knipselplakboek bij de secretaris en de foto-albums in de Oudheidkamer.

BUDGETSUBSIDIE 2006

Overleg met de gemeente over de prestatie-afspraken voor 2004/2005 duurt nog voort en er wordt in de praktijk na ontvangen voorschotten geanticipeerd op een nog komende subsidie-overeenkomst (23 mei is er weer een bespreking).

Tijdig voor 1 april diende het bestuur bij de gemeente een jaarplan en begroting 2006 in. Het

verschil tussen de kosten en de opbrengsten van de museale taken, die over het algemeen bij alle musea gedekt worden door middel van subsidie, bedraagt daarin circa €9.500. Dit bedrag (46% van de begroting) vroeg de HVN dan ook aan als structurele budgetsubsidie. Daarvoor zijn de volgende prestatie-afspraken aangeboden:

- Acquisitie, selectie, behoud, conservatie en registratie van lokale historische objecten (collectiebeheer).
- Minimaal 14 open dagdelen en gelegenheid voor groepsbezoeken met een gezamenlijk ambitieniveau van 2500 bezoeken per jaar (bij een momentbezoek in de binnenaccommodatie van max. 50 personen).
- Minimaal drie wisselexposities over aspecten van de lokale historie, waarvan minstens één in de Openbare Bibliotheek.
- Minimaal twee lezingen of voordrachten over Nieuwerkerkse geschiedenis in de Openbare Bibliotheek.
- Participeren in de gemeentelijke monumentencommissie, SCNN en verbanden van streekarchiefdienst.

UIT DE MONUMENTENCOMMISSIE

De gemeentelijke Monumentencommissie (met de HVN-secretaris als voorzitter) kwam in maart bijeen.

Batavier. De commissie bracht wat heet een ongevraagd advies uit aan B&W over hun voornemen tot sloop van de Batavier en de bouw van een dorps huis met de voorgevel van de boerderij. "Vanuit monumentenbeleid en cultuurhistorie achten wij de voorliggende oplossing een slecht voorbeeld voor behoud van cultureel erfgoed. Als voorbeeld-functie die de overheid heeft voor het monumentenbehoud achten wij een dergelijke oplossing eveneens verwerpelijk. Indien de gemeente de Batavier behoudt komt dit goed over naar de overige (enthousiaste) eigenaren van mogelijke toekomstige gemeentelijke monumenten. Tijdens een informatieavond over de gemeentelijke monumentenlijst waren er enkele mensen die de gemeente verdachten van eenzijdig beleid."

De commissie vraagt zich af of de mogelijkheden tot handhaving serieus zijn onderzocht en verwijst naar de boerderijen aan de Goudse Bloemendaalseweg, die voor nage-noeg gelijke functies zijn gehandhaafd. Verwezen is ook naar het Monumenten Inventarisatie Project van de provincie uit 1991 met de kwalificatie 'redelijk gave boerderij'. De commissie stelt dat haar visie wordt bevestigd, gezien de ruimtelijke eisen in de bouwplannen voor het dorps huis. "De gewenste functies zouden redelijk naadloos ook in een aangepaste Batavier kunnen plaatsvinden." (Op 19 februari informeerde de HVN trouwens de architect van HD-projectrealisatie BV over de monumentale waarden van de Batavier!)

Geertruida's Hoeve. Net als een jaar terug werd weer een aspirant koper/ontwikkelaar gehoord over zijn plannen met het leegstaande particulier rijksmonument 1e Tochtweg 25 (Geertruida's Hoeve uit 1849; zie de historische luchtfoto hiernaast). Het ging nu om een plan met duurzame woonfuncties, dat instak op behoud van de gehele erfcompositie. De insteek leek de commissie goed. Evt. realisatieproblemen zitten in de strijdigheid met het (oude) bestemmingsplan en de Wet Geluidshinder, ook gezien de

onduidelijkheden over eventuele verdubbeling dan wel verlegging van de 1e Tochtweg. In komende plannen voor de Zuidplaspolder zou behoud prima passen, maar voorlopig belemmert onduidelijkheid alternatief gebruik. Zorgelijk!

Zevenhuizen-Moerkapelle. Contact zal worden opgenomen met de Monumentencommissie van Zevenhuizen-Moerkapelle. (Ook ambtelijk doet Nieuwerkerk daar steeds meer mee samen.) Misschien is op termijn fusie mogelijk. Net als Capelle a/d IJssel heeft ook die buurgemeente trouwens wél een gemeentelijke monumentenlijst!

TENTOONSTELLING EN LEZING IJSSELSTEENBAKKERIJ

Hoeveel echte bezoekers de HVN-tentoonstelling in de Openbare Bibliotheek kreeg is nooit bekend. Wel hard is dat de lezing van de HVN-voorzitter van 23 februari over de ijsselsteenbakkerij ruim 40 toehoorders trok en dat is mooi! In de vorige Nieuwsbrief werd gemeld dat nog niet was nagegaan welke foto's uit de tentoongestelde collectie van van Het Vrije Volk daadwerkelijk in de krant benut waren. Nog vóór de expositie achterhaalde de secretaris dat het vijf foto's betrof en dat deze op zaterdag 10 oktober 1964 zijn gepubliceerd in het artikel 'Het einde van een steenfabriek'. Zo kon dat aspect ook nog in de onderschriften op de expositie worden meegenomen. Uit het artikel nog het volgende citaat: "Hij [directeur

L.F. Mijnliefj is geen man die met zijn gevoelens te koop loopt. Toch moet hij wel gehecht zijn aan dit heel oude en merkwaardige Hitland, waarvan niemand weet hoe lang het al bestaat. ("Er waren vroeger oude papieren met gegevens, maar die zijn verloren gegaan," zegt hij.) Sinds een tiental jaren bevindt hun bedrijfs- en familie-archief zich echter in het streekarchief! De foto-expositie is in maart van de bibliotheek verplaatst naar de stalzolder van de Oudheidkamer.

WELKOM AAN DE NIEUWE LEDEN

- P. den Butter, Schubertstraat 7, 2912 VE
- H. van den Heuvel, Lek 18, 2911 GB
- M.J. Hiemstra, Hyacint 24, 2915 EP Krimpen ad IJssel
- M. van Hoorn, Kroonkruid 62, 2914 BN
- C.C.J. Lourier, Anjerveld 37, 2914 PA

DANK AAN ING-FONDS EN KEES VERMEIJ

"Onlangs ontvingen wij uw aanvraag voor het ING Personeels Donatie Fonds ten behoeve van Historische Vereniging Nieuwerkerk. Hierbij delen wij u mee dat uw verzoek is gehonoreerd. Het bedrag van €500 wordt overgemaakt op girorekeningnummer 272263 t.n.v. Historische Vereniging Nieuwerkerk te Nieuwerkerk ad IJssel. Wij wensen u veel succes toe." Dat blijde bericht kreeg bestuurslid en vrijwilliger Kees Vermeij in februari. Wij zijn hem en het fonds zeer dankbaar!

30 JAAR GELEDEN: BATAVARIA

Precies dertig jaar geleden, in het Monumentenjaar 1975, stelde een gemeentelijke tentoonstellingscommissie in de Batavier uit bruiklenen - tot van de dorpskerk en het streekmuseum de Crimpenerhof toe! - een historische expositie samen, die ook door de schooljeugd werd bezocht. Er verscheen een boekje met 16 pagina's lokale historialia en er was al een plan (wens) voor een Oudheidkamer! Het zou nog ruim 17 jaar duren voordat dit plan werkelijkheid werd! Uitgevoerd door anderen en op een totaal andere plaats!

GROEPEN BASISONDERWIJS IN OUDHEIDKAMER

Voor het basisonderwijs zijn in 2005 speciale lessen ontwikkeld: voor de groepen 4 en 5 werken met voorwerpen en voor de groepen 7 archeologie. In het seizoen 2005/2006 zal in overleg met de scholen een jaargroep worden toegevoegd. Marijke Edel maakte onlangs actiefoto's:

KORENMOLEN WINDLUST GEREED!

Vrijdag 20 mei worden korenmolen Windlust en Dagcentrum Korenaer officieel geopend. Zaterdag 21 mei is iedereen hartelijk welkom op de open dag. Tijdens de officiële opening wordt het boekje Windlust, de korenmolen van Kortenoord van Jaap Reijm, gepresenteerd. Dit bewaarboekje is leuk voor iedereen en een must voor degenen die het rijtje boekjes met lokale geschiedschrijving in hun boekenkast willen uitbreiden. De HVN feliciteert de molenstichting graag.

